

ETISKA RIKTLINJER FÖR BILDTERAPEUTER TILLHÖRANDE SVENSKA RIKSFÖRBUNDET FÖR BILDTERAPEUTER

INTRODUKTION

Bildterapi är en behandlingsform där klienten skapar bilder individuellt eller i grupp för att söka kunskap om sig själv och sin situation tillsammans med en utbildad bildterapeut. Bildterapeutens uppgift är att tillhandahålla konstmaterial, plats och ram för arbetet, sin tid och uppmärksamhet, samt att stödja klientens skapande uttryck. De etiska riktlinjerna är ämnade att vara ett stöd för bildterapeuterna i deras arbete, likväl som att informera och skydda de människor som kommer till bildterapisessionerna. De etiska riktlinjerna gäller för alla bildterapeuter som är yrkesmedlemmar i SRBt.

De etiska riktlinjerna har utarbetats av SRBt:s etikgrupp och antagits av SRBts årsmöte 13 mars 2010, reviderats vid årsmöte april 2013 samt vid styrelsemöte i nov 2016. Etiska frågor och ärenden behandlas av SRBt:s Etikråd.

§ 1 BILDTERAPEUTENS ARBETE

1.1 Bildterapeutens arbete grundar sig på en humanistisk människosyn som innebär alla människors lika värde, samt att respekt och hänsyn visas för varje människas egenart och uttryckssätt.

1.2 Bildterapeuten ser människan som en aktivt skapande och ansvarstagande individ med rätt till autonomi och frihet. Bildterapiens fundament är att de kreativa processerna i ett skapande helar och utvecklar individen.

1.3 Bildterapeutens arbete grundar sig på forskning, aktuell kunskap och beprövad erfarenhet inom kunskapsområdena; kreativitet, bildskapande, bildterapeutiska metoder, neurovetenskap, psykopedagogik och psykoterapi.

1.4 Bildterapeuter arbetar kongruent med grundläggande riktlinjer i Hälso- och sjukvårdslagen, Socialtjänstlagen och relevanta författningssamlingar.

1.5 Bildterapi erbjuds efter bildterapeutens bedömning att det gagnar klienten. Om klientens hälsotillstånd så kräver skall klienten hänvisas att kontakta annan profession.

§ 2 RELATION TILL KLIENTEN

2.1 Bildterapeuten bemöter alltid sin klient med respekt och acceptans.

2.2 Bildterapeutens arbete har alltid klientens bästa, hans/hennes personliga utveckling och välbefinnande som syfte.

2.3 Bildterapeuten respekterar alltid sin klients integritet och utnyttjar aldrig klientens beroendeställning.

2.4 Bildterapeuten ansvarar för att ett muntligt och/eller skriftligt kontrakt rörande

terapi upprättas som klargör de ömsesidiga rättigheterna/skyldigheterna.

Tydlig information lämnas även om sekretess, dokumentation, handledning och bildmaterialhantering, samt tidsgräns för förvaring. Bildterapiens syfte, målsättning, utvärdering och uppföljning meddelas alltid på för klienten lämpligt sätt.

2.5 I de fall då klienten är underårig, inhämtas förälders/vårdnadshavares samtycke till bildterapi. I de fall då klienten är oförmögen att själv ge sitt samtycke eller är underårig inhämtas föräldrars/vårdnadshavares/juridisk samtycke. I de fall då klienten är myndig men oförmögen att ge sitt samtycke inhämtas juridisk eller annan utsedd företrädares samtycke. (Se även 1.4)

2.6 Bildterapeuten har tystnadsplikt men fullgör uppgiftsskyldighet som följer av svensk lag eller förordning (patientsäkerhetslagen, 2010:659). Vid misstanke om att ett barn far illa skall anmälan göras till socialtjänsten socialtjänstlagen (SFS 2001:453 14 kap 1§).

2.7 När det gäller att planera, kommunicera processen, göra avslut och utvärdering, samt lämna ut information om innehållet i bildterapi med barn till vårdnadshavare och andra, ska bildterapeuten alltid utgå från barnets bästa och då ta hänsyn till barnets mognad och utvecklingsnivå.

2.8 Bildterapeuten avstår ifrån att gå in i någon icke professionell roll eller relation till klienten utanför bildterapi, eftersom detta riskerar att negativt påverka bildterapi och/eller skada klienten.

2.9 I arbete med flyktingar/asylsökande bör språkstöd/tolk, anlitas och adekvat kunskap om olika kulturer och tvärkulturella relationer inhämtas för att säkerställa hänsyn till olika kulturers traditioner, förklaringsmodeller, symboler och bildspråk. Språkstöd/tolk rekommenderas särskilt i arbete ensamkommande barn och ungdomar som befinner sig i en extra utsatt situation och i ett underordnat beroendeförhållande.

§ 3 BILDRUMMET, BILDMATERIAL OCH UPPHOVSRÄTT

3.1 Bildterapeuten tar emot klienten i en trygg, säker, ostörd och funktionell miljö.

3.2 Bildmaterialet skall förvaras av bildterapeuten på ett betryggande vis under pågående behandling. Klienten har äganderätt till sitt bildmaterial och vid terapiens avslutande avgör klienten om han/hon tar med sig sitt material hem eller om det skall förvaras av terapeuten. Om bildmaterialet lämnas kvar, klargörs hur länge det kan förvaras och vad som därefter sker.

3.3 Bildmaterialet får ej användas i undervisning, forskning, publikationer eller utställningar utan inhämtande av klientens skriftliga tillstånd. Om tillstånd givits av klienten/företrädare, skall materialet avidentifieras för att skydda klienten.

3.4 Visning av klienters bildmaterial utanför bildterapi rummet sker alltid med klientens/företrädares skriftliga informerade samtycke.

3.5 Inget muntligt, skriftlig, bildmässigt, fotografiskt material från bildterapisessioner får vidareförmedlas eller reproduceras analogt i utskrift, tryck, digitalt via sociala medier eller annan media, utan klientens, vårdnadshavare eller dennes företrädares uttryckliga och skriftliga tillåtelse.

3.6 Enligt lagen om upphovsrätt har uphovspersonen juridiskt rätt till sitt bildmaterial. Även barnteckningar har upphovsrättsligt skydd.

§ 4 RELATION TILL KOLLEGOR

4.1 Bildterapeuten är medveten om sin egen yrkeskompetens och om dess gränser och respekterar andras professionalitet.

4.2 Bildterapeuten respekterar sina kollegor och deras kompetens utan att misskreditera olika synsätt och värderingar inför studerande, kollegor, klienter eller andra utanför professionen bildterapi.

§ 5 PROFESSIONALITET

5.1 Bildterapeuten värnar om sitt yrkes goda rykte och reagerar om yrkestiteln missbrukas eller vanhedras genom att underrätta SRBt:s etiska råd eller styrelse.

5.2 Bildterapeuten verkar för att upprätthålla sin professionella standard och yrkesmässiga utveckling genom regelbunden handledning och fortbildning.

5.3 Handledning till bildterapeut kan ges av legitimerad psykoterapeut, erfaren bildterapeut eller annan med relevant professionell kompetens.

5.4 Vid offentliga framträdande är bildterapeuten alltid tydlig med huruvida hon/han representerar sig själv, sitt yrke, sitt förbund, sin verksamhet eller sitt företag.

5.6 Bildterapeuten är väl insatt i de delar av svensk lagstiftning som reglerar utövandet av komplementära behandlingsformer.

5.7 Bildterapeuten är medveten om vikten av etiska och moraliska överväganden i sitt yrkesutövande samt strävar efter att utveckla sin etiska kompass.